

labood

NOVO MESTO, 15. DECEMBRA 1976* LETO VI., ŠT. 11

*Poslavljam se od tako razgibanega poslovnega leta sredi dela.
Zato ni čudno, da nam sedaj hite misli k nalogam in izpolnjenim načrtom.
Seveda pa se tudi ustavljajo pred cilji,
ki jih nismo iz takih ali drugačnih razlogov mogli uresničiti.
Leto 1976 je za nas pomenilo razširitev delovne organizacije
in spopad s tržiščem.*

*Organizacijsko smo se pripravili za uresničitev zahtevanih nalog.
Še naprej se bomo prizadevali
prispevati ustrezen delež k stabilizaciji gospodarstva.
Kakšne poti bo pri tem treba ubrati je jasno zapisano.
V novo leto pa stopamo z zahtevnimi nalogami,
ki jih lahko realiziramo le s sodelovanjem nas vseh.*

*Vsem vam drage bralke in bralci,
želimo USPEŠNO NOVO LETO 1977!*

ob novem letu

Leto 1976, ki tako nezadržno hiti letu 1977 naproti, je bilo v marsičem drugačno kot smo pričakovali ali pa želeli. Verjetno bi prehojeno pot v letu 1976 napačno ocenjevali, če bi se spustili v primerjavo s številkami, odstotki in kazalci. Niti ni toliko pomembno, če so bile težave na trgu večje ali manjše, ali so statistiki dobro izračunali porast življenjskih stroškov itd. Za vse nas v samoupravni družbi in za vsakega posebej je pomembnejše to, če smo v preteklem letu posejali dobro seme, ki bo omogočilo bogato žetev v prihodnje! In še na nekaj ne smemo pozabiti, ko si bomo ob novem letu segli v roko. Na vse tisto, kar je prizadelo druge, nam pa je usoda prizanesla. Le ob takem razmišljanju in skromnosti bo čaša zadovoljstva in sreče najbolj napolnjena!

Res je, da je bilo tudi pri nas nekaj elementarnih nesreč in zlasti na Tolminskem je toliko sto in sto družin ostalo brez strehe. Toda onkraj meje je bilo še hujše. Ko je Zapadno Evropo pestila suša, kakršne ne pomnijo stoletja, se je pri nas bogato zlatilo pšenično klasje; koruze in jabolka pa je bilo toliko, da jih niti pravočasno pospraviti nismo mogli, da bogate letine grozdja in sladkorne pese ne omenjamo. Ni nas prizadejala vojna vihra, ki na Bližnjem Vzhodu zastruplja že itak prevroče podnebje; le v blagih sunkih smo čutili katastrofalen potres zadnjih dni v Turčiji. Premnogo težav in krivic se dogaja takorekoč na naših mejah, in te nam dajejo dovolj osnov za razmišljanje in trezno oceno. Ker nam je narava tokrat prizanesla, bo grenkoba na dnu čaše leta 1976 pretežno le naša lastna usodlina, ki jo bo treba izpiti do dna, da bi bilo leto 1977 še bolj uspešno.

Prav tak odnos je preveval vse na zadnji seji skupnega delavskega sveta, ko so ocenjevali dosežke v letu 1976, verificirali srednjeročni plan razvoja podjetja do leta 1980 in ocenili osnovne programe za leto 1977 kot sprejemljive za razpravo in sestavo predloga. Pri tem pa ne

gre prezreti, da smo ob 25-letnici samoupravnih izkušenj sprejeli enega najpomembnejših dokumentov naše novejši zgodovine „Zakon o združenem delu“ ali kot ga v praksi nazivamo celo „mala ustava“. Čeprav bo ta zakon učinkovit le tedaj, če ga bomo v praksi pravilno izvajali in celo dopolnjevali, pa vendar lahko že sedaj z gotovostjo trdimo, da nam omogoča, da bomo postali resnični gospodarji z družbenimi sredstvi in gospodarji dohodka, ki ga ustvarjamo. Pri tem se moramo zavedati, da smo kot podjetje v marsičem odvisni od dejavnikov zunaj podjetja in da je le združevanje dela in središtev ter sporazumevanje pot sodelovanja, solidarnosti in napredka družbe kot celote in posamezne osebnosti, ki ob takih kriterijih in odnosih ostane naša največja vrednota.

Leto 1976 je pomenilo za Labod velik korak in veliko odgovornih nalog. Poleg naporov za stabilizacijo pri nas, je bilo tudi veliko zunanjih svetovnih vplivov, ki so čestokrat razvrednotili naše delo. Vsekakor je bila razširitev programa proizvodnje še na vrhnja oblačila (pripojen del TIP-TOP Ljubljana) in na ženske bluže (pripojen ROG Novo mesto) ter povečanje števila zaposlenih na preko 2000 in ekonomičnost ter rentabilnost teh zmogljivosti osrednja naloga, ki bo imela močan vpliv na razvoj podjetja Labod kot celote. Ne samo, da smo postali v Sloveniji druga največja proizvodna povezovanja in sodelovanja med specializiranimi proizvajalci oblačil pri nas, ki bo, v obeh svetovni ekonomije, neobhodna ekonomska nuja v bodočem razvoju.

Te ekonomske zakonitosti bomo morali v bodoče upošte-

vati in se temu primerno organizirati. Prav je, da ne prezremo, da nam Zakon o združenem delu sam po sebi ne bo ničesar izboljšal, ampak da nam nudi zakonske osnove in okvire za uspešno gospodarsko rast in pogoje za vzpostavljanje takih odnosov, da bo možna pravičnejša delitev družbenega proizvoda po izvršenem delu v najširšem smislu besede.

praznik armade

22. decembra bo naša armada slavila svoj praznik. Kljub temu da je uradno to praznik vseh nas. Smernice ljudske obrambe in družbene samozastite nam narekujejo, da moramo vsi biti ves čas budni, da se po potrebi in po svojih sposobnostih aktivno vključimo v obrambo naše domovine. Tovariš Tito je poudaril, da bo vojak prav vsak Jugoslovan, če bo kdorkoli ogrožal našo neodvisnost. Zavedamo se, da je jugoslovanska armada rastle v borbi iz ljudstva, zato je tudi danes del ljudstva. Praznik naše armade je zato praznik nas vseh.

S takimi občutki in tako razpoloženi pošiljamo pripadnikom vseh rodov naše armade, enotam teritorialne obrambe, narodne zaščite in civilne zaščite iskrene čestitke in najboljše želje.

Prav delitev dela znotraj podjetja in taka organiziranost podjetja, ki bo omogočala odprtost na vse strani in nivoje, in ki bo podpirala interes zunanjih subjektov za sodelovanje z nami, bo tudi omogočila delavcem, da bodo svoje delo bogateje oplemenitili. Danes se je Labod povzpел že do takega obsega, da bo treba v letu 1977 resno razmisliti o razmejivih dela skupnih dejavnosti in skupnih služb in s tem poleg notranjih interesov prilagoditi organiziranost za uspešnejšo kooperacijo v reprodukcijski celoti.

Naš izvoz bo presegel bruto vrednost 10 milijonov dolarjev, do leta 1980 pa načrtujemo porast na 15 milijonov dolarjev. Pričetek gradnje tovarne v Keniji prinaša nove razsežnosti v naše poslovne naloge. Na take in podobne zadeve moramo pomisliti ob prehodu iz enega leta v drugo, čeprav tudi malih stvari ne smemo zanemariti, saj nam preteklost govori, da iz malega raste veliko. To je bila tudi naša dosedanja praksa, ki se je v zadnjih desetih letih bogato obrestovala.

In čeprav letos ni teklo vse tako gladko kot smo želeli, ni nikakršnih senc, ki bi kvarile naše novoletno razpoloženje, še zlasti ne, če merimo to, kar smo dosegli, s tistim, kar smo želeli, in če naše uspehe realno vrednotimo z uspehi drugih pri nas in v svetu. Zavest, da je usoda v naših rokah, samoupravni odnosi in delavska solidarnost so jamstvo, da bo leto 1977 še uspešnejše.

Zahvaljujem se za zaupanje in sodelovanje v letu 1976 in vam želim v letu 1977 mnogo osebne sreče in zadovoljstva ter skupnih uspehov.

ZDRAVKO PETAN

Pogled na brigado šivanja v TOZD Delta Ptuj. Ta TOZD je edina, ki ima v srjačarski proizvodnji speljan proizvodni trak po visečem sistemu — (Foto: arhiv Labod)

Nova transformatorska postaja v Novem mestu bo končno rešila zadnje čase že vse bolj pereč problem z oskrbo energije v TOZD Ločna. Na sliki transformatorska postaja in končna dela okoli njene usposobitve. (Foto: arhiv Labod)

le na podlagi dogovarjanj naprej

V krški občini je kot stalna oblika političnega in samoupravnega dela pričel delovati sistem „razgovora“ po delovnih organizacijah. Namen takšnih razgovorov je predvsem obojestranska izmenjava mnenj in pogledov na razmere in težave v delovni organizaciji. Posebno se posvetijo vprašanju, ki se nanašajo na trenutno gospodarsko stanje v OZD ali TOZD, pogoje gospodarjenja, bodoči razvoj, samoupravno organiziranost s poudarkom na delegatskem sistemu ter delovanju družbenopolitičnih organizacij. Takšni razgovori, kjer je prisotna živa beseda, so nekakšno po-

INDIJA UVOZI 200.000 BAL

Da bi izboljšala kvaliteto in izbor svoje proizvodnje, bo Indija uvozila 200.000 bal bombaža najboljše kvalitete iz Sovjetske zveze, Združenih držav Amerike, Turčije in drugih držav. Istočasno pa je izdelala plan o dosegu stopnje, da bi se lahko sami preskrbovali z domačim bombažem. Poleg drugega bodo obdelali tudi intervencijsko stran, kot garancijo za doseg stabilnih cen ter kot stimulacijo proizvajalcev.

živilo, ki bo dobilo v vsakodnevni praksi vse večjo veljavo.

V TOZD Libna je bil tak razgovor v novembru. Dal je spodbudo za premagovanje težav, s katerimi se srečujejo vsak dan. Vodstvo TOZD n glavni direktor so vse prisotne natanko seznanili o gospodarskem stanju TOZD in OZD, z nekaterimi značilnostmi in težavami v sami delovni organizaciji, zlasti pa s stanjem tekstilne industrije v SR Sloveniji in Jugoslaviji. Kljub težavam tekstilne industrije, ki v svoji konkurenčnosti ne pozna ne malodušja ne omahovanja, je bil poudarjen bodoči razvoj Laboda s poudarkom na krški TOZD Libna. Poudarjeno je bilo, da bi morala ravno naša panoga, ki je izrazito intenzivno delovna, poslovati pod drugačnimi obremenitvami kot pa ostale.

Ob vprašanju samoupravne organiziranosti je bilo ugotovljeno, da nas na tem področju čaka še veliko dela, predvsem pri delegatskem organiziranju, ki kljub prizadevanjem še ni doobra zaživelo. Seveda, pa nas ne čaka nič manj dela, če hočemo vnesti v prakso zakon o združenem delu, ki mora postati naša stvarnost.

Zato se moramo kot samoupravljavci seznaniti z njegovo vsebino, da bomo jutri lahko uspešneje sodelovali v oblikah odločanja in razpravljanja.

Ugotovljeno je bilo, da družbenopolitične organizacije delujejo po sprejetih programih, vendar pa naj v bodoče preidejo iz formalnega – načelnega dela h kolektivno-političnemu delu v bazi. Kot primer naj služijo sindikalne skupine oziroma sindikalni poverjeniki, ki v TOZD Libna delujejo po brigadah oziroma delovnih skupinah. Veliko oviro uspešnemu delu

predstavlja dejstvo, da se pribl. 75 % zaposlenih vozi na delo in so vezani na prevoze. Takšna situacija zelo hromi aktivnost in delo po delovnem času. Ne smemo pa vreči puške v koruzo, saj se da z veliko dobre volje in pripravljenosti prav gotovo tudi ta problem odstraniti. Dokaz, da je to res, je aktivnost na športnem in kulturnem področju, kjer so kljub težavam vidni uspehi.

Namen tega sestanka je pokazati, da so takšna srečanja koristna in da se na tak način lahko določeni problemi in uspehi drugače osvetlijo, kot če bi jih samo opisali in jih posredovali na listu papirja. Zavedajmo se, da so ženski kolektivi, kakršni so naši, v primerjavi z moškimi v drugačnem položaju.

Tu se ne srečujejo samo kot delavci samoupravljavci, poleg tega so še gospodinje, matere, ki s svojo uveljavitvijo veliko prispevajo k vsesplošnemu napredku.

O tem prav gotovo ne dvomimo, zato to potrdimo in dokazimo z dejanji.

Direktor TOZD Libna
EDO KOMOČAR

ZATIRATI NEDELO!

V naslednjem obdobju morajo biti v ospredju naše pozornosti takšni pogoji pridobivanja in delitve dohodka, ki bodo zatirali nedelo, spodbujali pa delo in ustvarjalnost ter ju moralno in materialno vrednotili. To je pot, ki zagotavlja stabilne vire za izboljševanje življenjskega standarda delovnih ljudi in za popolnejše zadovoljevanje njihovih osebnih in skupnih potreb.

DŽEMAL BIJEDIĆ

10 let tozd libna

Deset let razvoja in dela naše TOZD ni samo plod prizadevnosti pri delu temveč je živo pričevanje in dokaz uspešnosti našega samoupravnega gospodarjenja.

Z vsakim dnevom je naš proizvajalec sposobnejši za vse težje zahteve pri izpolnjevanju delovnih nalog.

Na zborih delovnih ljudi ni več molčečega prikimavanja. Delavec razpravlja, predlaga in z razumevanjem ter tehtnim presojanjem sprejema samoupravne sporazume. Uveljavlja svoje pravice do hitrejših zdravstvenih storitev, delitve stanovanj, ustanavljanja vzgojnovarstvenih ustanov in do posodabljanja njegove krajevne skupnosti.

Prav tako nismo stali ob strani, ko se je bilo potrebno odločati o solidarnostni pomoči prizadetim po potresu v Posočju.

Tudi naša žena – delavka je brez oklevanja pristopila in prislunhlna potrebi po posojilu za ceste in ne nazadnje je prav tako aktivno pristopila k razpravi in se udeležila demonstracij proti preštovanju naših rojakov na Koroskem.

To je le bežen pogled proizvajalca na opravljeno delo in zavest; če je bilo pri vsem tem samoupravljanju še kaj površnosti, zavlačevanja ali izmikavanja, bo to moralo biti od danes dalje drugače.

Ob vsem tem delu pa je v naši delovni organizaciji hkrati rastlo tudi navdušenje za kulturno in športno delo.

Letos je naša TOZD že drugič osvojila pokal na kvizu Ptuj 76. To ni zgolj naključje ali sreča, temveč je plod trdega dela, odrekanja prostega časa in prizadevnosti vseh tekmovalcev kakor tudi celotnega kolektiva.

Tudi v bodoče si želimo športno-kulturnih tekmovanj kot leta nazaj, vendar naj bodo brez priokusa popelina. Zavedati se moramo, da so pravičnost, vzdržljivost, znanje in trezno presojanje tisti dejavniki, ki označujejo našo osebnost.

VAHČIČ DRAGICA

zakon o združenem delu

Sprejeli smo ga. Da, sedaj je to naša „mala ustava“. Želimo, da bi z njim razvili osnove sistema, da je združeno delo temeljna struktura narodov in narodnosti Jugoslavije. Zato ni le zgolj slučaj, da smo ga sprejeli tik pred našim največjim praznikom, pred 29. novembrom, ko smo leta 1943 v Jajcu na II. zasedanju Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ) sprejeli odlok, da AVNOJ postane vrhovno zakonodajno in izvršno predstavniško telo Jugoslavije. Tedaj smo s sklepom, da bo Jugoslavija federativna država, postavili temeljni kamen naši enakopravnosti, kar je dve leti kasneje uzakonila ustavodajna skupščina na svojem zasedanju, kjer je bila proglašena Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Ta naš zakon je hrbtnica organiziranosti združenega dela in samo upravnno-sporazumskega odnosa. Zakon se v glavnem obrača na oblike organiziranja združenega dela in vse njegove bistvene sestavine, ki so temelj združevanja dela in sredstev. Obdelane so vse oblike neposrednega samoupravnega odločanja, od oblike osebnega izražanja mnenja do odločanja prek delegatov. Zakon ureja dohodek s stališča ustvarjanja vrednosti in odnosov pri njenem ustvarjanju, pri čemer pa ne razlikuje med proizvodnim delom združenega dela in združenim delom v drugih družbenih dejavnostih. Zakon izhaja iz stališča, da družbena lastnina postane resnično družbena, ko z njo gospodarja delavec. Zato se moramo zavedati, da je družbenost dohodka mogoče najbolj optimalno zagotoviti s tem, da se upravljanje z njim prepusti delavcem. To se uresničuje preko temeljnih organizacij, ki so z ustavo opredeljene kot edini družbeno-pravni subjekti pridobivanja dohodka.

Zakon o združenem delu zavzuje samoupravne organe, da proučujejo predloge sindikatov in da se o njih izrekajo, sprejemajo potrebne ukrepe. Zakon o združenem delu dokazuje ustvarjalno sposobnost naše

Po sklepu DS delovne skupnosti skupnih služb je glavni direktor tov. Zdravko Petan ženski gasilski enoti na zaključnem KVIZU ZNANJA v soboto, dne 13. 11. 1976, v Kidričevem pri Ptujju podelil priznanje za uspešno 10-letno delovanje. (Foto: arhiv Labod)

družbe, ki se ji je prav z njim uspelo odtrgati od kategorijskih in institucionalnih rešitev drugih družbenih sistemov. Dokler obstaja upravljanje v imenu delavcev, je mogoče ustrezno prilagoditi in uporabljati institucionalne in kategorijske rešitve drugih sistemov, ker je pač vse zasnovano na odtujevanju. Kakor hitro pa prestopimo to mejo, moramo v sistem vstaviti druge rešitve, druge temelje. Taka rešitev in tak temelj je nedvomno zakon o združenem delu.

Vse te ugotovitve lahko povežemo z bojem za večjo storilnost, povečanjem delovne zavzetosti ipd., s tem pa tudi z varčevanjem. Vsa ta spoznanja izraža zakon o združenem delu. V njem je izrecno zapisano, da so temelj socialističnega samoupravnega združenega dela oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi; družbena lastnina proizvodnih sredstev, ki izključuje kakršenkoli sistem podrejanja človeka in eksploatacijo tujega dela; pravica do dela z družbenimi sredstvi, ki jo ima vsak delavec v združenem delu. Poleg tega so temelj združenega dela še družbena narava, demokrasko samoupravno vključevanje v delo in reprodukcijo ter delegatski sistem odločanja.

Vse to so osnovne pridobitve naše revolucije, ki jim dajemo zdaj z zakonom še nove možnosti in še več veljave. Utrjevati in razvijati smo jih dolžni zavestno in odgovorno, v skladu z zgodovinskimi interesi našega delavskega razreda.

deset let naših gasilk

Poleti 1966 je bila na pobudo članov kolektiva in gasilskega društva Novo mesto ustanovljena gasilska enota „Labod“ Novo mesto. Ob ustanovitvi je štela devet žensk in enega moškega. Niso se zadovoljili s samo ustanovitvijo, temveč so proti koncu leta začeli intenzivno vaditi taktične vaje. Tako je desetina lahko že naslednje leto nastopila na republiškem tekmovanju v Kranju in osvojila prvo mesto.

Ta uspeh je tako navdušil našo gasilsko skupino, da je vsako leto nastopila na vseaj enem ali dveh tekmovanjih. Nastopili so tudi na zveznem tekmovanju 1968. Udeležili so se vseh republiških tekmovanj in raznih prijateljskih srečanj. Med njimi lahko posebej omenimo štiri prijateljska srečanja med TOZD Labod, in sicer med: Delto – Libno in Ločna.

Na vseh ravneh, naj so bila to prijateljska ali tekmovalna srečanja, so in še dosegajo lepe rezultate. Za to so ženske dobile

že vrsto priznanj, diplom, pohval in pokalov.

Vsako leto doslej se je v enoti izmenjalo po več članic in tako je bilo včlanjenih že več kot 30 prostovoljnih gasilk. Trenutno je v gasilsko društvo Labod včlanjenih 18 žensk, od katerih ima kar 15 svečano – modno uniformo, do katere so seveda prišle s pomočjo TOZD Ločna in prostovoljnega gasilskega društva Novo mesto.

Žal moramo povedati, da naše društvo nima svojih prostorov niti nimamo svojega orodja. Zaradi tega je nujno, da tesno sodelujemo z gasilskim društvom Novo mesto. Tako so vse članice istočasno tudi članice gasilskega društva Novo mesto. Tu naši enoti nudijo orodja in prostor za vaje. Hkrati pa nam društvo pomaga pri strokovnem izpopolnjevanju.

Ob današnjih smernicah samoupravne družbe je vredno poudariti, da so vse članice, ki so sedaj v enoti, pa tudi tiste, ki so jo zapustile, seznanjene z gasilskimi veččinami, obvladajo prvo pomoč; že večkrat so se pomerile na republiškem in zveznem tekmovanju poleg gasilskih veččin tudi v znanju nudenja prve pomoči. Prav vse so uspešno opravile 50 ali 80-urni teoritečni in praktični tečaj iz tega področja. Da so dobro podkovane, potrjujejo uspehi, ki so jih dosegle.

Vse vaje, teoretične in praktične, opravljajo v prostem času z veliko dobre volje, samoodpovedovanja in spoštovanja do te humane organizacije.

inventura

Pred nami je čas inventur, letnih popisov imovine. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je zato imenoval:

I. CENTRALNO POPISNO KOMISIJO, da organizira in koordinira delo, opravlja instruktazo in izdela skupni elaborat

II. POPISNE KOMISIJE

- komisija za popis osnovnih sredstev, sredstev skupne porabe in drobnega inventarja DSSS je bila imenovana že 8. 7. 1976 in je popis že opravljen
- komisija za popis surovin (osnovnega materiala) za domači trg in „lohn“
- komisija za popis pomožnega za domači trg, „lohn“ in kooperanti
- komisija za popis embalaže, potrošnega materiala, goriva in avtomobilskih gum
- komisija za popis rezervnih delov
- komisija za popis gotovih izdelkov
- komisija za popis v prodajalnah
- komisija za popis gotovine, terjatev in obveznosti

III. Vse inventurne komisije morajo končati delo do 7. 1. 77.

Centralna komisija je morala seznaniti s planom dela vse popisne komisije takoj, a najkasneje do 16. 12. 76.

Vse popisne komisije morajo v primeru, da se med popisom blaga izdaja ali sprejema na podlagi dokumentacije, vnesti v popisne liste vse naknadne spremembe v popisnih sredstvih, tako da bo izkazano končno popisno stanje vseh materialnih obveznosti na dan 31. 12. 1976.

Popisne komisije tudi ocenjujejo vrednosti popisnih sredstev in ugotavljajo razlike med ugotovljenim stanjem po izvršenem popisu in med stanjem po evidenci v knjigovodstvu.

Popisne komisije morajo sestaviti popisno poročilo o opravljenih popisih in dati obrazložitev in predloge za likvidacijo ugotovljenih razlik in predložiti celotno gradivo s poročilom centralni inventurni komisiji.

Celotni inventurni elaborat mora centralna inventurna komisija pregledati in ga nato predložiti v obravnavo delavskega svetu delovne skupnosti skupnih služb najkasneje do 25. 1. 1977.

Predsedniki in člani inventurnih komisij odgovarjajo za točnost popisanih sredstev in njihovih virov ter pravilno in točno izpopolnjevanje popisnih listov, za pravočasno izvršitev

Pogled na некоč očarljivo leseno zgradbico, ki je ponosno stala sredi vinogradov in čakala sladkega grozdja, da ga stisne. Ta spomenik, ki je stal v Sromljah, smo ovekovečili preden smo ga podrli, ker ga je zob časa le preveč načel in se ga ni dalo rešiti. (Foto: arhiv Labod)

popisa in za točnost poročil o izvršenem popisu.

Pri popisu morajo biti obvezno prisotni vsi skladiščniki oz. druge odgovorne osebe in skladiščni delavci – komisionarji.

Za pravilen in pravočasen potek inventure so poleg vodje računsko-finančne službe neposredno odgovorni glavni knjigovodje, vsak za svoje področje dela.

sindikalna lista*77

Predsedstvo republiškega sveta ZS je dalo v javno razpravo osnutek sindikalne liste za pri-

izdatki za prehrano

V vseh TOZD in DSSKS „Laboda“ imamo organizirano prehrano delavcev med delom. Stroški prehrane (samo direktni stroški – nabava hrane in osebni dohodki kuharic) so v letošnjih prvih devetih mesecih znašali skupaj 4.102.448,41 din, kar predstavlja 229,64 din mesečno na delavca.

Vendar so v TOZD precejšnje razlike. Tako je povprečen znesek mesečno na delavca znašal v:

TOZD LOČNA in SKS v Novem mestu	249,42 din
TOZD LIBNA	256,77 din
TOZD DELTA	215,90 din
TOZD TIP-TOP in SKS v Ljubljani	119,05 din
TOZD TEMENICA	197,53 din

Maksimalno določen znesek po sindikalni listi 1976 je maksimalno prekoračen le v TOZD Libna.

JOŽE FABJAN

hodnje leto. Po predlogu, kako naj bi potekala javna razprava in kdaj naj bi bila zaključena, je skoraj gotovo, da bo številka našega glasila izšla kasneje. O spremembah besedila po sprejemu liste pa bomo poročali v naslednjih številkah.

Osnutek sindikalne liste za leto 1977 prav tako kot za 1976 opredeljuje najnižji in najvišji osebni dohodek. Osnova za izračun najnižjega osebnega dohodka je podobna letošnji (60 % povprečnega OD na zaposlenega v minulem koledarskem letu). Vendar je dodana nova točka, predvsem zaradi tega, ker je postal najnižji OD predmet samo območnih družbenih dogovorov. Zato je prav, da udeleženci povedo, kako bodo upoštevali višino tega družbeno dogovorjenega dela poprečnega OD na zaposlenega po sindikalni listi v samoupravnem sporazumu dejavnosti ter kako bodo ob tem uresničevali dogovorjena indeksna razmerja.

Poglavje, ki govori o nadomestilih OD za čas bolezni, predvideva spremenjeno besedilo zaradi tega, ker že potekajo pogovori za usklajevanje valorizacij vseh nadomestil OD od prvega dneva dalje. Pogoje za predlagano valorizacijo naj bi ugotavljala skupnost socialnega varstva.

Dodatek za omejevanje fluktuacije se črta. To je predlagano zato, ker ta dodatek v dosednji praksi ni izpolnil svojega namena in je tudi v nasprotju z načelom delitve po delu.

Bistvena sprememba pa se nanaša na regres za prehrano med delom. Skladno z novimi zakonskimi predpisi se regres ne uvršča več med materialne stroške, ampak se izplačuje iz dohodka – v tem primeru iz sklada skupne porabe.

V poglavju nagrade ob delovnih jubilejih je izpuščen del besedila, ki je vzbujal dvome, za katero delovno dobo gre. Sprememba je predlagana zato, ker delavec prispeva svoj delež k povečanju družbenega dohodka s celotno delovno dobo, ne glede na to, v kateri organizaciji družbenega dela ali delovni skupnosti je bil zaposlen, oz. je dočkal svoj delovni jubilej.

Ob zaključku naj opozorim le še na to, da sindikalne liste ne uporabljamo neposredno, pač pa je le kažipot pri sporazumevanju. Njena določila bo potrebno vključiti v gospodarski plan za leto 1977 in naše interne sporazume.

M. T.

13. novembra letos smo se delavci tovarne oblačil „Labod“ iz Novega mesta drugič zapored zbrali na zaključni športno-kulturni prireditvi „kvizu znanja“.

Tega srečanja smo se veselili vsi, zlasti pa delavci TOZD „Delta“ Ptuj, ker je bilo organizirano v njihovem kraju.

Ko smo se pripravljali na II. tekmovanje v športno-kulturnih aktivnostih, nas je vodila misel, da bi k sodelovanju pritegnili čim več delavcev. Danes lahko s ponosom in veseljem ugotovljamo, da so se naše želje uresničile. Na tekmovanjih smo zabeležili zavirljivo udeležbo: na športnih srečanjih je sodelovalo 312 delavcev, če pa bi k tem dodali še organizatorje tekmovanj in nastopajoče na „kvizu“, lahko rečemo, da je aktivno sodelovalo 450 delavcev, kar je petina kolektiva.

Dosežena množičnost nas obvezuje, da sedanje aktivnosti obdržimo in jih celo dopolnimo in razširimo z novimi.

Končnega tekmovanja „kviz znanja“ so se udeležili tekmovalci, navijači in predstavniki vseh petih TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Po seštevku točk iz vseh panog za vse sodelujoče ekipe posamezne TOZD, ki je pomenil začetno stanje osvojenih točk na „kvizu znanja“, je bil vrstni red tekmovalcev pred pričetkom kviza sledeč:

- 1. mesto: TOZD „Libna“ Krško: 52 točk
- 2. mesto: „DSSK“ Novo mesto: 47 točk
- 3. mesto: TOZD „Ločna“ Novo mesto: 45 točk
- 4. mesto: TOZD „Delta“ Ptuj: 42 točk
- 5. mesto: TOZD „Temenica“ Trebnje: 22 točk

6. mesto: TOZD „TIP-TOP“ Ljubljana: 10 točk

Tekmovanje „kviz znanja“ je potekalo v treh kolih: 1. kolo: vprašanja iz osnov civilne zaščite; 2. kolo: vprašanja iz teme spoznavanja krajev; 3. kolo: vprašanja iz delegatskega sistema v samoupravni družbi.

Samo tekmovanje je potekalo mirno, brez hude krvi in napetosti. Tekmovalci so bili v glavnem dobro pripravljani in zato deležni številnih aplavzov in odobravanja gledalcev. Izvrstno so se odrezale zlasti tekmovalne ekipe, ki so odgovarjale na vprašanja iz delegatskega sistema. Z veseljem smo lahko ugotavljali, da so delavci našega kolektiva dobro seznanjeni s temelji in razvojem naše samo-

upravne socialistične družbe. Zavedajo se, da brez razumevanja bistva družbenoekonomskih odnosov in na teh odnosih temelječe družbenoekonomske ureditve ne bi mogli uresničevati svoje osnovne naloge, da kar najbolj neposredno odločajo o pogojih in uspehih svojega in celokupnega družbenega dela. Razen tega, da so in morajo biti seznanjeni z bistvenimi elementi, ki opredeljujejo družbenoekonomsko ureditev, morajo dobro poznati tudi pravice in odgovornosti delavcev, sicer ne bi mogli zastopati in uveljavljati njihovih interesov. Na kvizu so dokazali, da jih v glavnem poznajo. (Slike št. 47 – foto arhiv Labod) Program je odlično povezoval znani kulturni delavec tovariš Ivan Krajnc.

Celoten program kviza je v harmonično celoto povezoval ansambel „Žibert“, ki je s svojimi dobro izbranimi glasbenimi vložki znal ustvariti v dvorani prijetno domače vzdušje. Nedvomno ima veliko zaslug za lep odmev kviza pri gledalcih. (Slike št. 37 – foto arhiv Labod)

Dvorana je še posebej zaživela ob tekmovanju, ki je bilo namenjeno gledalcem: sestavljanje Labodovega znaka. Ko se je na odru prikazal vsem dobro znan Srajčko, ki je s svojim nastopom poskrbel, da so se morala tudi stisnjena usta živčnih in napetih tekmovalcev raztegniti v veder, prešeren nasmeh.

S podelitvijo priznanj in pokala je prireditelj dosegla svoj vrh. V celotnem tekmovanju je

imela največ uspeha TOZD „Libna“, ki si je priborila največje število točk (68) in tako obdržala prehodni pokal tovarne oblačil „Labod“. Na drugem mestu je pristala delovna skupnost skupnih služb s 63 točkami. Tretje mesto pa je dosegla TOZD „Ločna“ s 57 točkami. Ostali tekmovalci so se uvrstili takole: 4. mesto: TOZD „DELTA“ Ptuj; 5. mesto: TOZD „TEMENICA“ Trebnje; 6. mesto: TOZD „TIP-TOP“. (Slike št. 16 – foto arhiv Labod)

Na kvizu so podelili tudi prehodni pokal zmagovalcu v gasilstvu, ki si ga je priborila gasilska enota TOZD „Ločna“. Točke, dosežene v gasilskem tekmovanju sicer niso vplivale na končno uvrstitev v zaključnem tekmovanju, vendar smo z

javno podelitvijo pokala hoteli dati gasilstvu tisto mesto in priznanje v naši organiziranosti, ki mu glede na njegovo potrebnost in pomembnost pripada.

Potek tekmovalnega dela kviza je budno spremljala tričlanska režija v sestavi: Lojzka Potrč, Ivanka Rožlanc in Marija Krničar.

S ponosom lahko rečemo, da so naša športno-kulturna srečanja skupaj z zaključno prireditvijo „kvizom znanja“, ki je potekala v Kidričevem, industrijskem naselju blizu Ptuja, dosegla svoj namen.

Naši delavci so dokazali, da lahko človek najde ob svojem delu in pehanju za zaslužkom tudi dovolj časa za udeleževanje na tistih področjih človeko-

vega življenja, ki ga bogatijo, plemenitijo, ki mu krepijo telo in duha, ki ga navdajajo z zadovoljstvom in veseljem, da z vedrino premaguje vse težave, ki mu stojijo na poti k lepši prihodnosti.

Razšli smo se z željo, da se ponovno snidemo prihodnje leto v Krškem, z željo, da bi nas bilo takrat še več in da bi bilo med uslužbenci še več mladine. Naj ta spozna in se zave, da zgolj materialne dobrine ne morejo biti temelj srečnega življenja. Naša družba potrebuje vesele, zadovoljne, telesno in duhovno zdrave ljudi, kajti le takšni bodo dober temelj našemu narodu, naši samoupravni socialistični družbi.

P. C.

mali ekonomski leksikon

Toliko govorimo o vključevanju naših podjetij v jugoslovansko evropsko in celo v svetovno družbeno delitev dela. Kaj to pomeni?

Nič drugega kot trajnejšo specializacijo prebivalstva kake države ali vsega človeštva (glej svetovna delitev dela) – in s tem seveda tudi sredstev – v proizvodnji le nekaterih vrst proizvodov.

Na podlagi delitve dela so nastale različne vrste gospodarskih dejavnosti, kot so industrija, kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet, trgovina itd. Družbeno delitev dela določajo za neko obdobje naravne okoliščine, specifične zgodovinske razmere pa tudi tip družbeno-ekonomске ureditve. Oglejmo si поблиže zadnji dejavnik.

Če so npr. kapitalisti poglaviti subjekt v gospodarstvu, potem oni odločajo o usodi nadaljnega razvoja posameznih panog glede na njihov profitni interes. Družbena delitev se v tem primeru slepo odvíja na podlagi tržnih zakonov.

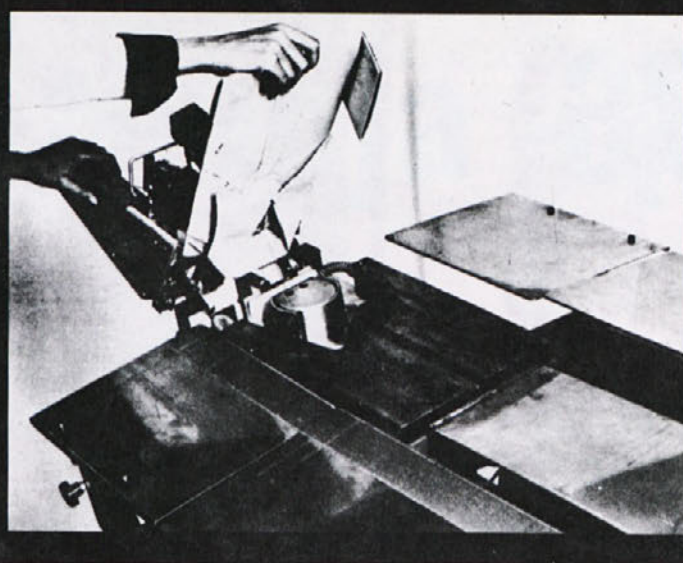
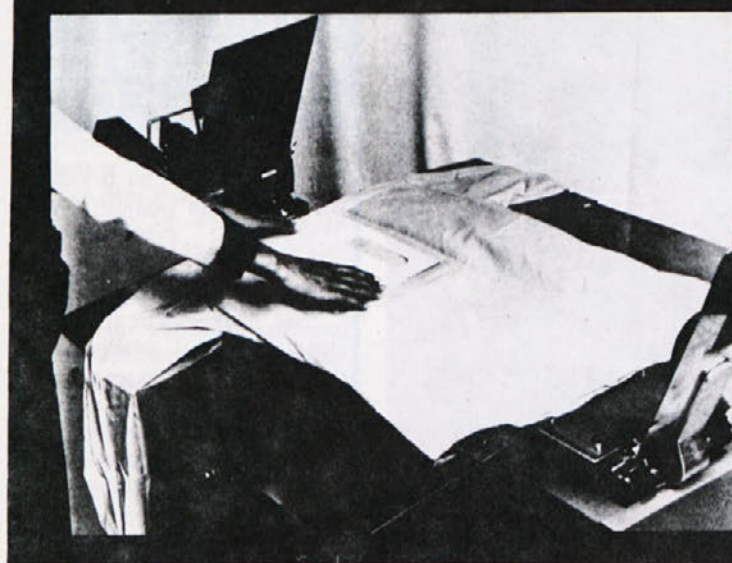
V državnem administrativnem sistemu je država tista, ki točno vnaprej planira razvoj posameznih panog, neglede na tržne zakonitosti. Pri nas pa družbeno delitev dela usmerja deloma trg, okvirno vnaprej pa družbeni plan.

Ali pozna ta družbena delitev dela kakšno načelo, po katerem morajo biti razporejena prebivalstva in proizvodna sredstva? Pozna. Imenujemo ga načelo (ali tudi zakon) sorazmerne razdelitve sklada družbenega dela oziroma sredstev med razne vrste proizvodnje glede na strukturo in intenzivnost potreb.

Kolikor bolj bo uresničeno načelo, da proizvajamo z omejeno razpoložljivimi sredstvi in delovno silo tiste dobrine, ki si je prebivalstvo najbolj želi (sklepajoč po povpraševanju):

1. toliko večja bo skladnost med proizvodnjo in potrošnjo, s tem pa tudi ravnotežje gospodarstva kot pogoja stabilnosti;
2. toliko večja bo producirana količina proizvodov, ki jo imenujemo za neko obdobje, običajno za eno leto, družbeni produkt.

sejem v kölnu

Iz obširnega poročila ing. Vladimira Škrinjarja objavljamo le nekatere zanimivosti, ki predstavljajo v določeni meri novost na posameznih področjih.

Čeprav je bila „ITMA“ v Milanu leta 1975 osiromašena zaradi bojkota nemških proizvajalcev tekstilne in konfekcijske opreme, so v Kölnu razstavljali vsi, ki v industriji konfekcije nekaj pomenijo. Torej nasprotna stran zaradi revnejše „ITME“ ni užaljeno ostala doma, temveč so si vsi prizadevali pokazati v Kölnu kar največ svojih novitet in razvojnih dosežkov.

V splošnem velja zapisati, da proizvajalci industrijskih šivalnih strojev, avtomatov in integriranih delovnih mest razvijajo v smeri večjih hitrosti režima dela (firma JUKI je pokazala stroj za ometični šiv – entlarico

z 9000 obrati na minuto); večje avtomatizacije posameznih polavtomatov in avtomatov, ki je vedno bolj pod vplivom elektronike in so razne mehanske rešitve le še privlačna zanimivost. Programsko vodenje imajo za osnovo od luknatih in magnetnih trakov, programskih magnetnih kartic itd.; izpolnitve delovnih mest in združevanje posameznih operacij, da se odstrani iz proizvodnje čimveč vmesnih pomožnih časov, ki bistveno vplivajo na proizvodni čas; glede predelave posameznih vrst materiala so vsi proizvajalci strojev dali poudarek jeansu.

Če primerjamo našete smeri razvoja konfekcijskih šivalnih strojev s splošnim razvojem konfekcije, pridemo do nasprotja. Konfekcija teži k majhnim modnim serijam, ki zahtevajo čimbolj univerzalna in prilagodljiva delovna mesta in elastično organiziranost proizvodnje, dočim gredo proizvajalci strojev v avtomatizacijo in specializacijo delovnih mest, kar je osnova za velikoserijsko proizvodnjo.

Ena izmed teh je zlagalna miza švedske firme „IRO“, ki je

nekoliko bolj izpopolnjena glede hitrosti zlaganja in glede kvalitete. Delovni čas zlaganja naša po podatkih 7 sekund, vendar je resnični čas daljši, če bi hoteli doseči zadovoljivo kvaliteto. Predvsem se pojavlja problem fiksiranja srajce na karton. Takšno zlagalno napravo je tovarna MELKA vzela na preizkušnjo, vendar se za nakup ni odločila zaradi slabe kvalitete. Verjetno bo v prihodnosti naprava toliko izpopolnjena, da bo primerna za proizvodnjo. Ista firma je razstavljala tudi napravo za zapenjanje gumbov na srajci, ki predstavlja bolj rešitev v smislu humanizacije delovnega procesa.

Tudi tovarna NECCHI je na sejmu pokazala stroj, ki je konstrukcijsko spremenjen in nekoliko izpopolnjen, t.j. serija „nova“, ki zajema tudi 885, 881, 883, 887. Novost NECCHIJA je stroj z diferencialnim transportom. Pri teh klasah je večja hitrost, izpopolnjeno mazanje, prenosni so preko zobatih jermenov, spremenjena je zunanja oblika.

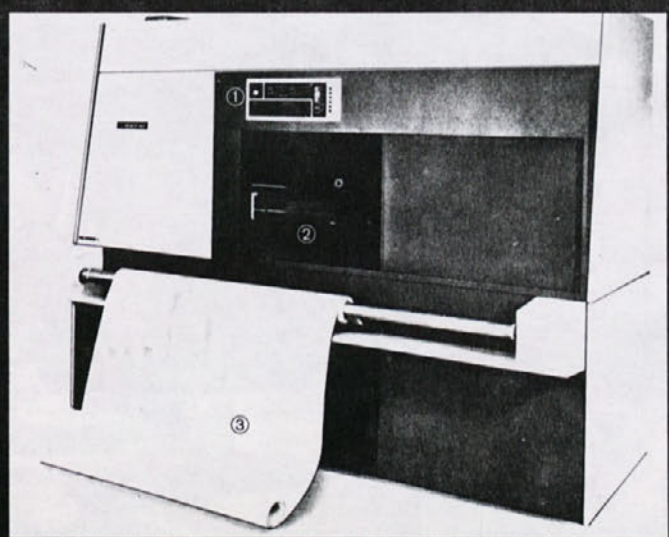
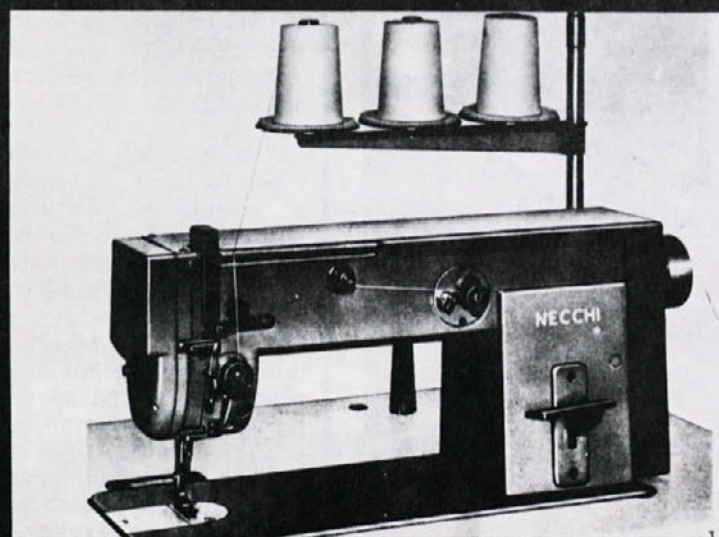
Firma VOLKMAR VOTH KG je pokazala komplet texo-

graph aparature, ki jo sestavljajo: texograph- aparat za zmanjševanje krojev; naprava za kopiranje krojnih slik; naprava za povečanje narisa v normalno velikost.

Zlasti slednje je velika pridobitev, ker se lahko iz narisa v zmanjšanem merilu (film) dobi krojna slika normalne velikosti, ki služi za krojenje z materialom. Cena takšnega kompleta je seveda visoka – preko 250.000 DM.

Poročilo bo vsekakor zanimivo branje za vodje proizvodnje, tehnologe in vse ostale organizatorje proizvodnje. Želimo, da bi jih s tem sestavkom še posebej opozorili na prepotrebno programiranje nadaljnega razvoja te tehnične in strojne opreme.

Zlagalna naprava IRO, sliki ka-
žeta dve fazi zlaganja (zgoraj) –
Šivalni stroj NECCHI 885–100
iz serije NOVA (spodaj levo) –
Naprava firme VOLKMAR za
povečavo krojnih slik v normal-
no velikost (spodaj desno)

pismo uredništvu

UPOKOJENEC TOZD „Delta“ Ptuj nam je poslal pristrčno pismo, katerega vsebino v celoti objavljamo.

Kot nekdanji delavec TOZD Delta v Ptuj, sedaj upokojenec, se še vedno rad spominjam časov, ko sem aktivno sodeloval v navedenem kolektivu, v katerem sem se počutil srečnega, saj je bilo sodelovanje in tovarištvo med člani kolektiva zelo dobro, lahko trdim, res v socialističnem duhu.

Žal sem dosegel določeno starost in šel v pokoj. V začetku upokojitve so mi bili dnevi dolgi, vendar sem se sčasoma tudi temu privadil in sedaj živim zadovoljen. Zadovoljen sem s pokojnino, ne pa z zdravjem, saj moram vedno obiskovati zdravnike in uživati zdravila.

Ker že od mladosti rad berem knjige, kakor tudi časopise, sem prav vesel, da vedno dobim vaše tovarniško glasilo „Labod“. Tako imam občutek, da sem še vedno član vašega kolektiva. Upam, da bom vaše glasilo dobival tudi v letu 1977 in za to že vnaprej hvala.

Prav posebno se zahvaljujem kolektivu TOZD „Delta“ Ptuj, da so tudi mene upoštevali pri delitvi dohodka po ZR za leto 1975 in mi poslali določeni znesek. Zaključujem svoje pismo in še enkrat hvala za vse, kar mi je nudil vaš kolektiv in prav lepe pozdrave bivšim sodelavcem in celotnemu kolektivu. Vsem želim srečno in uspešno polno novo leto 1977!

Pozdrav
AVGUST ŠTUCEL

Spoštovani tovariš Avgust Štucel!

Zelo smo se razveselili vašega pisma. Želimo vam, da bi kar najbolj srečni in zdravi uživali pokojnino, ter še dolgo, dolgo prebirali naše interno glasilo.

Srečno, zdravo in zadovoljno leto 1977 želi vam in vsem družim upokojencem Laboda uredniški odbor.

Rokometna ekipa TOZD Delta Ptuj se je v občinskem merilu kar uspešno predstavila. Na sliki razporejene rokometnice — proizvajalke s svojim trenerjem. (Foto: arhiv Labod)

življenje in delo mladih v delti

jim sicer rade priskočile na pomoč, a kaj, ko je bilo pri njihovi pomoči pogosto tudi precej porogljivih besed o nesposobnosti in neznanju.

Po prebrodenih začetnih težavah so se v proizvodni proces dobro vključile, večina izmed njih je danes tako po kvantiteti kot po kvaliteti svojega dela popolnoma enakovredna delavkam, ki imajo za seboj več delovnih izkušenj. Z uspešnim delom so si pridobile spoštovanje in zaupanje in medsebojni stiki so postali pristrčnejši. Pojavile so se nove težave. Zaradi izpada te ali one delavke morajo prepogosto menjavati operacije na katerih delajo, kar negativno vpliva na njihovo storilnost. Pri tem pa trpi tudi kvaliteta izdelave.

Kljub vsem težavam, s katerimi se srečujejo na delovnem mestu, imajo svoje delo rade in ga z veseljem opravljajo. Seveda pa — tako kot povsod drugod — tudi med temi mladimi proizvajalkami najdemo izjeme, a zavedati se moramo, da posameznik ni in ne more biti merilo neke celote.

Po delu v tovarni našim mladim proizvajalkam ne ostane veliko časa za razvedrilo,

zlasti ker se večina izmed njih vozi iz oddaljenih krajev. Kljub vsemu ga imajo še toliko, da se udeležujejo na najrazličnejših področjih: v mladinski organizaciji, folklorni skupini, pri gasilcih, v športu.

Ob sobotah se tu in tam poveselijo na mladinskih plesih. Ob glasbi pozabijo na vsakodnevne skrbi in v novi delovni teden stopajo nato še z večjim zanosom, elanom in optimizmom.

Mlade so in gledajo življenje z vesele strani. Veselijo se ga, kakor se otrok veseli žarečega sonca. Žalost in skrb sta le kratkotrajna, in prav je tako, kajti v življenje je treba stopati z vedrino in zaupanjem, zaupanjem v družbo in v tiste, ki jo krojijo, ki jo vodijo po poti miru, socializma in neuvrčenosti. Srečni so, da imajo ljudi, ki jim lahko zaupajo, da imajo človeka, ki mu lahko verjamejo. Najlepše pa je to, da ta človek verjame njim, saj ve, da so dober temelj našim narodom in da bodo znali voditi družbo po poti, ki so si jo začrtali njeni očetje, to je po poti samoupravljanja in miroljubne koestistence.

CVETKA PIRNAR

Ekipe se pripravljajo . . . Trebnje, novembra letos (Foto: M. Bratož)

Titov govor ob dnevu mladosti na stadionu JLA v Beogradu, v katerem je izrazil svoje razumevanje, privrženost in občudovanje do mlade generacije, me je postavil pred vprašanje, ali si mladi zaslužijo naklonjenost tako plemenite, tako priznane in ljubljene osebe. Nehote sem se spomnila na naše mlade delavke v TOZD Delti, na njihovo življenje in delo, kajti tudi one so del nove mlade generacije naše samoupravne socialistične družbe.

Že zelo zgodaj so se morale spoprijeti z delom, soočiti z odgovornostjo in zapustiti mladostno brezskrbnost in razigranost. Otroštvo so imele kratko, saj se je večina izmed njih zaposlila s šestnajstim letom. Po štirimesečnem priučevanju so stopile v redno delovno razmerje. Začetek uvajanja v delo ni bil lahek. Še dokaj nespretno so se morale spoprijeti z zelo hudimi normami, pa tudi sodelavke niso imele do njih vedno pravičnega odnosa. Pri delu so

uspešno leto 1977 v športu

Zelo uspešno smo zaključili športne in kulturne dejavnosti Laboda za leto 1976

Ideja, ki je vznikla na konferenci sindikata Laboda v letu 1974, da organiziramo tako imenovane delavske športne igre med TOZD, da vsaka TOZD sodeluje tudi v kulturnih dejavnostih in da za zaključek organiziramo še kviz znanja, se je pokazala kot odlična.

V letu 1975 smo vključili v tekmovanje tri športne discipline, v letu 1976 pa že 5 športnih disciplin. V letu 1975 so sodelovale tri TOZD, v letu 1976 s prikjučitvijo TIP-TOP-a pa 5 TOZD in samostojno tudi delovna skupnost skupnih služb Laboda.

Namen teh dejavnosti je bil, da se zaposleni v različnih TOZD med seboj spoznavamo in da spoznamo tudi aktivnost drugih TOZD na vseh področjih. Po zaključku dveh let lahko ugotovimo, da je bila zamisel odlična in da je preseгла vsa naša pričakovanja. Nastal je tak tekmovalni polet med TOZD – predvsem v perilu – šport, da je potegnil za seboj slehernega zaposlenega. Vse aktivnosti smo seveda točkovali in na koncu proglasili tudi zmagovalca leta in mu podelili prehodni pokal.

Aktivno je v teh dejavnostih sodelovalo več kot ena četrtina vseh zaposlenih v podjetju. Tako se že približujemo našemu cilju – množična rekreacija zaposlenih.

Če pa ocenjujemo še kviz znanja, kjer se ekipe TOZD pomerijo v poznavanju različnih aktualnih tem, iz samoupravljanja, civilne zaščite in konfekcijske tehnologije, pa lahko trdimo, da se zavestno vključujemo tudi v izobraževalni proces zaposlenih. Najbolj domiselna je bila v letošnjem letu tema spoznavanja krajev. Ekipe TOZD so študirale zgodovino kraja, kjer je sedež druge TOZD. Tako smo na kvizu spo-

Razgiban posnetek z gasilskega tekmovanja v Trebnjem novembra letos (Foto: M. Bratož)

znali vse znamenitosti vseh krajev, kjer domujejo naše TOZD in obrat Idrija.

Seveda pa ne bomo počivali na letošnjih lovorikah, pač pa že temeljito razmišljamo o novih oblikah, ki jih bomo uvedli v naslednjem letu.

Do sedaj smo imeli zaključek vsako leto za dan republike. Novi predlog je, da je zaključni kviz znanja v mesecu maju ob tednu mladosti, da posvetimo pozornost prazniku mladih, saj je večina sodelujočih mladincev.

Drugi predlog je, da gredo ločeno športne dejavnosti in kviz znanja s prikazom kulturnih dejavnosti. Tako bomo imeli dva zmagovalca – enega v športnih igrah in drugega na kvizu znanja. To spremembo predlagamo zato, da bo imel možnost zmagati na kvizu tudi tisti, ki je morda v športnih disciplinah malo slabši in obratno, do sedaj pa je bilo malo možnosti, ker so se točke prištevale.

Vnesli bomo še nove športne panoge in popestrili našo rekreativno, kulturno in vzgojno dejavnost.

O vseh spremembah, ki jih bo odbor za organizacijo sprejel za naslednje leto že v mesecu januarju, vas bomo obvestili.

Vas vse pa prosimo, da daste predloge prek vaših družbenopolitičnih organizacij ali članom odbora, tako da bi resnično prišli do takega programa, da bomo ob zaključku še bolj zadovoljni kot smo bili v letošnjem letu.

LOJZKA POTRČ

tudi televizijske oddaje so nevarne

V New Yorku je izšla knjiga z naslovom „Nevarni učinki televizijskih oddaj“. Na 213 straneh obravnava zakonca profesorja Fred in Marrily Emery zaključke 7-letnih raziskav o vplivih in učinkih televizijskih oddaj na gledalce. Znanstvenika sta raziskovala omenjeno področje pod okriljem centra avstralske nacionalne univerze v Canberry. Knjiga je vzbudila precejšnje začudenje zaradi zastrašujočih ugotovitev.

Gledalci televizijskih oddaj zapadajo v vse večjo socialno osamelost, ker oddaje niso nadomestilo zanje, temveč jo še pospešujejo. Neposredne govorne in ostale vezi, ki povezujejo posameznika z živimi družbenimi dogajanjem, postajajo vedno rahlejšje v razmeroma kratkem času povsem odmro. Gledalci doživljajo po oddajah občutek praznine ali izgube časa, ki bi bil lahko izpolnjen z neposrednejšim živim družbenim dogajanjem. Tudi med razgovori ljudje ne oblikujejo novih izvirnih misli, temveč mnogokrat v pogovoru, v vedenju in dejanjih nadaljujejo obnavljanje tistega, kar vidijo v oddajah.

Znanstvenika sta naredila celo lestvico od enostavnih do težjih možganskih poškodb, posebno pri mladini in pri starej-

ših osebah. Redno in pogosto gledanje televizijskih oddaj povzroča prezgodnje staranje. Telesna aktivnost gledalcev je mirovanje, kar slabi krvni obtok in delovanje srca. Celotna energija gledalcev je usmerjana le na spremljanje dogajanj na ekranu. Gledalci se še bolj odklanjajo od reševanja lastnih vprašanj, njihova neprizadetost za težave drugih ljudi se stopnjuje. Televizija pospešuje beg pred stvarnostjo, ljudje so brez volje in iniciative, beg pred lastnimi in tujimi problemi dosega tisto stopnjo, ko si priznavajo, a nimajo niti osebne niti družbene veljave, da bi v družbi lahko karkoli spremenili, rešili ali dosegli.

Občutek osamelosti in praznine ostaja v gledalcu tudi po prenehanju gledanja televizijskih oddaj. Ker pa številni posamezniki že tako nimajo in ne najdejo ravnotežja v živem medsebojnem reševanju človeških in družbenih vprašanj, ustvarja občutek praznine osnovo za napadalnost. Gledanje televizijskih oddaj siromaši gledalceve sposobnosti za sanjarjenje, pomembne biološke in psihološke funkcije, s katero lažje rešujemo življenjska in družbena vprašanja. Stopnjuje se občutek izgubljanja lastne vrednosti ter veljave v družbi, povečuje se občutek identitete in pripadnosti, naraščajo pojavi narcizma in pozabljenosti.

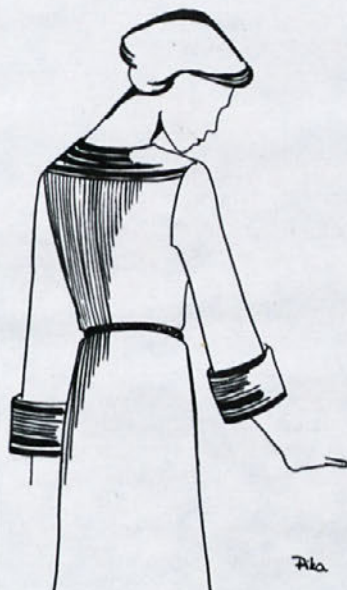
Vsebina omenjene raziskave nas opozarja, da mora vsak gledalec televizijskih oddaj kritično spremljati vplive in učinke oddaj, če hoče ohraniti in razvijati lastno duševno in telesno zdravje.

Iz časopisa
„Delo in varnost“

interstof

Iz frankfurtskega sejma Interstof so se vrnilo predstavniki iz komercialne obeh programov. Poudariti moramo, da je to sejem, na katerem vodilni svetovni metražerji in tekstilni proizvajalci pokažejo materiale in dezene, ki bodo aktualni v naslednji sezoni. Zaradi tega se tu zberejo vsi svetovni proizvajalci in kupci tekstila, saj je to eden največjih sejmov na svetu, če že ne največji.

Sejem je trajal štiri dni. Naši predstavniki so zbirali ločeno za program PŠ in VO. Poudariti velja, da so to zelo naporni dnevi, ker se je v tako kratkem času treba odločiti za ideje, ki

ti jih ponujajo proizvajalci tkanin, konkurenca pa je strahotna.

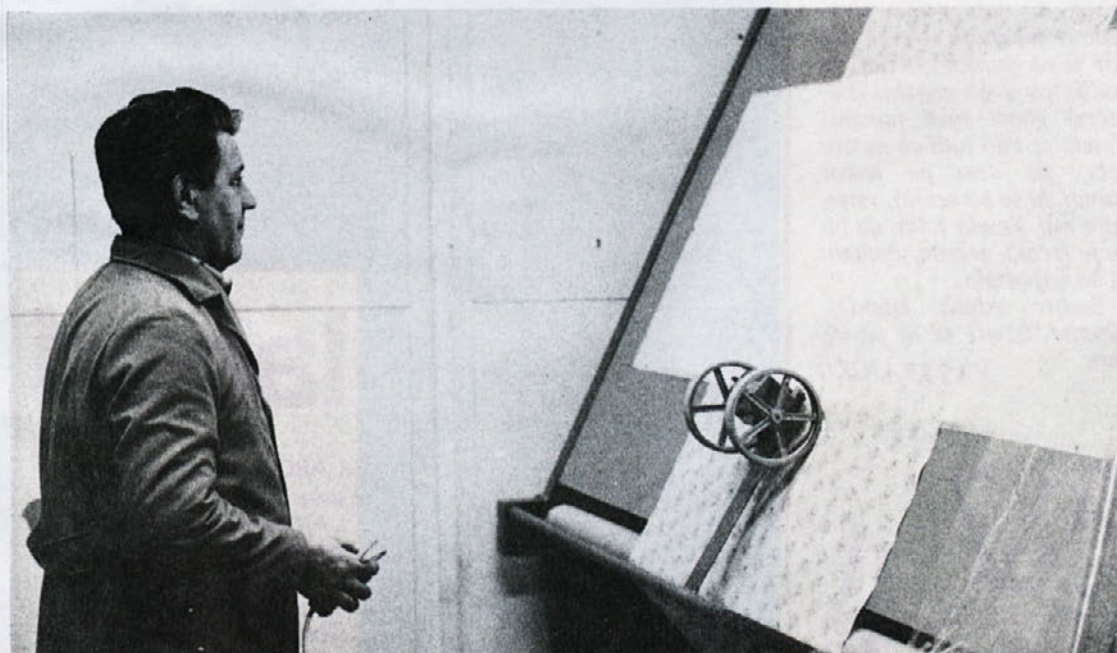
Letos se je kot val pojavila novost – tkanine iz naravnih vlaken. Nova barva, ki je dominirala, je kaki. Po prikazanih modelih je zelo sprejemljiva v najrazličnejših izvedbah. Poleg te popularne barve so zelo zanimive še pšenična, črna ter rdeča.

Vse te novitete so služile kot vodilo našim komercialistom pri odločanju o nabavi materia-

lov oz. sklepanju naročil že na samem sejmu.

Morda je zanimivo, da glede dezenov ni sejem prinesel nič posebnega in novega. Enakomerno so zastopani karo, črte in tiski, od velikih do majhnih. Opazne so zelo različne kombinacije tiskov v zelo vidnih novih tehnikah. Vendar so cene za jugoslovansko tržišče precej visoke, zato lahko pričakujemo zmanjšanje uvoza.

Vtisov in novih zamisli je bilo res veliko, zato lahko pričakujemo bogato kolekcijo.

Pregled – kontrola kvalitete in metraže tkanin za program perilo-šport je zelo pomembno delo glede na to, da kvalitetno izdelujemo naše proizvode. Na sliki Jože Pirnar – pregledovalec tkanin za strojem v skladišču surovin. (Foto: Sandi Mikulan)

bratci, veseli vsi...

Verjemite mi labodi in labodke, lepa in složna labodja družinica smo. Šest se nas je rodilo doslej in nobeno izmed jajc ni bilo klopoteč! Res pa je, da smo na svet prijokali tako, da so „babice“ že skoraj obupale!

Kaj hočemo, preveč očetov je bilo, pa smo se različno izlegli. Dandanes smo pa kljub porodnim težavam dokaj enakomerno razviti ptički! Malo nas sicer še tepejo različni značaji, ki so posledica dednih lastnosti naših očetov, pa kljub temu veselo in „brezskrbno“ živimo naše labodje življenje. Nismo se sicer še povsem uskladili glede naših ptičjih navad! Če bi nekdo rad hitreje poletel, če drugi ne more tako hitro iz vode, če ima tretji predolgo vrat pot vodo, so to le začetne težave vseh mladičev, pa tudi labodjih. Verjemite mi, navadili se bomo drug drugega! Odrasli bomo, še preden se bomo dobro zavedali tega!

In sedaj, ko se leto izteka in ko pričakujemo novo in boljše, bi vam jaz, nebodigatreba, Srajčko, rad povedal nekaj svojih ugotovitev o 1976. letu.

Leto, ki se izteka, je bilo značilno po tem, da so oni v gospodarstvu baje veliko delali in malo zaslužili. Perje so nam pulili pa vsi po vrsti! Najprej družba za različne blazinice na severu in jugu. Potem so navalili trgovci. Napulili so nam perja za lepo pernico, da jih pozimi ne bo zeblo.

Komaj nam je zrastle novo perje, že so prijokali SIS-i. Tudi oni ne morejo imeti glave kar na trdem. Pa so se morali zadovoljiti kar z malo tršim perjem, s tistim pač, ki je še ostalo. Pa še ni bilo konca! Naše perje smo prodali za ambulanto in most v Novem mestu, dali smo ga za rekreacijski center v

Ptuju, dali smo ga za nov dom kulture in šolo v Krškem, dali ga bomo še za nekaj v Ljubljani, dali smo ga za nove tovarne v Trebnjem itd. itd. Kaj malo perja je ostalo na nas! Le kaj nas bo grelo?

Ej, dragi moji labodovci! Ne samo, da smo nagi, tisti, ki so gospodarstveniki, pravijo, da ne bo nič boljše! Tekstilci smo, kot izgleda, povsod na psu!

Tu gori na severu nas pa še toliko bolj zebe; lažje bi se bilo preseliti na jug, tako, kot so to storili drugi ptički. Zanašamo se lahko le na to, da se vremenarji ne motijo! Pravijo, da se bo v prihodnjem letu vreme na severu izboljšalo. Anticiklon, ki se nam približuje, nosi s seboj osvežitve, ki jih bo povzročil Zakon o združenem delu! Ko bi bilo le res tako!

Pri teh ugibanjih pa se je bati tega, da ne bi naša labodja družina dobila še kakšnega nedonošenčka, pa naj si bo belega ali črnega. Žal je tistih črnih opaziti precej po naših vodah in vrag si ga vedi h kateri družini se bodo prislinili!

Pa kaj bi samo tarnali, saj je bilo tudi kaj veselega med letom. Poskusili smo plavati v slani vodi v Savudriji in Lošinj. Malo smo se skavsali med sabo v Sromljah. Pa je že moralo biti tako! Kaj se pa spravimo teči, če ne znamo! Leteti bi morali, pa bi bila stvar veliko lažja, saj to vendar vsi znamo!

Privoščili smo si veliko fešto v Ptuj! Gagali smo o vsem mogočem in začuda presneto dobro! Kdo bi si mislil, da naše ptičje glave vedo o nekaterih stvarih več kot si to domišljajo oni, ki hodijo po dveh nogah z drugačno glavo med rameni! Veselo je bilo tudi ob našem delu, po delu pa kakor komu! In še bo veselo, verjemite mi! Veselo tako, da bo perje frčalo, seveda, če nam ga bo kaj ostalo.

Bodite zdravi labodki, plavajte, igrajte se in pazite nase.

VAŠ SRAJČKO

24 kandidatov iz TOZD Libna, Ločna in Temenica je pričelo s študijem na modelarski šoli Maribor za poklic konfekcijski delovodja. Ker ima le 7 kandidatov pogoj za vpis na to šolo, smo se z njimi dogovorili, da ostali kandidati naredijo prej poklicno šolo – smer perilo. Izpitate za poklicno šolo bodo naredili po hitrem postopku, saj jim praktično delo ne bo predstavljalo problema, zelo pa se bodo morali potruditi pri teoretičnih izpitih. Prvi izpit iz slovenskega jezika bo 29. 12. 1976. Želimo jim veliko uspeha!

Ženske flanelaste bluze smo prodajali zelo dobro. Kupcem smo jih dostavili neposredno iz proizvodnje. Naročeno količino je bilo potrebno celo zmanjšati. Doslej je to teklo zelo v redu, večjih zalog ni in ta program v glavnem izdelujemo le za trg in nič na zalogo.

Surovine za ženske športne bluze, ki jih bodo v januarju in februarju plasirali na tržišče, so že na zalogi, tako da bomo decembra lahko nemoteno delali te artikule. Želimo, da bi šli po planu in se držali zaključenih dobavnih rokov. S tem bi popravili slab vtis pri dobaviteljih, zaradi letošnjih kasnitev; posebno z jesensko kolekcijo smo iz objektivnih razlogov zamujali dobavne roke.

Redna prodaja kolekcije ženskih športnih bluz za pomlad-poletje 77 je v glavnem zaključena. Dopolnilna prodaja pa bo seveda tekla vzporedno vse do konca sezone, vendar so to v glavnem modne novitete, ki se pojavljajo sproti. Z zaključeno prodajo smo lahko zadovoljni, saj nam podatki potrjujejo, da je prodane približno 80 odstotkov celotne planirane proizvodnje. Toliko je prodanih tudi moških srajc. Razlika 20 odstotkov predstavlja dopolnilni program in ostanek doslej neprodanega.

Odgovorni urednik lista napredne slovenske mladine „Kladivo“ Janko Malle se nam je prav pristržno zahvalil za podporo, nudeno v boju za narodno enakopravnost in za prijateljstvo med narodi.

Tovariš Boris FUČAK se bo udeležil simpozija MERKURION, strokovnega zbora jugoslovanskih trgovskih predstavnikov in potnikov, ki bo v Dubrovniku od 15. do 17. 12. 1976. Hkrati pa je tovariš Fučak zadolžen, da o simpoziju poda izčrpno pismeno poročilo, ki gm bodo dobili vsi ostali naši zastopniki.

Končno smo uspeli prodreti na tržišče s 100-% bombažno srajco extra standard. Namesto reklame za ta izdelek, ki ima močno konkurenco, je DS odobril izdelavo 2.000 belih srajc extra standard, da jih pošljemo kupcem v vprašalnikom za testiranje že v začetku decembra.

Strokovna žirija kviza je prejela dve pritožbi: eno iz TOZD Ločna in sicer iz kola spoznavanja krajev, kjer so trdili, da v študijski literaturi ni bilo odgovora na vprašanje. Seveda smo ga našli in jim to obrazložili; drugo pritožbo pa je poslala ekipa Idrije prav tako iz kola spoznavanja krajev. Tudi oni so bili prepričani, da v literaturi ni moč najti odgovora na vprašanje. Tudi njihov odgovor smo našli. Drugih pripomb ali pritožb na delo žirije ni bilo.

Trgovina je razumela in zato ni prišlo do večjih odpovedi naročil. Poudariti velja, da je bil to še odraz aprilske situacije in prehoda na nov sistem plačevanja in s tem ustavljanja dobav in naročil trgovine.

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavek, filmi in prelom – ČZP Dolenjski list, tiska – KNJIGOTISK, Novo mesto